

Rychlíková E. Manuální medicína. 3. ed. Praha: Maxdorf 2004. 530 stran. ISBN 80-7345-010-0.

Doc. MUDr. Eva Rychlíková, CSc. je průkopnicí a spoluzakladatelkou oboru manuální medicíny. Celou svou prací klinickou, vědeckou i pedagogickou se zasloužila o rozvoj tohoto oboru a uznání v klinické medicíně. Důkazem toho je i již třetí vydání knihy Manuální medicína.

Knihy shrnuje poznatky v diagnostice a léčbě v oboru manuální medicíny a v souladu s vývojem, poznáním i klinickou praxí autorka předkládá 3. rozšířené a doplněné vydání. Jak sama uvádí, manuální medicína je medicínským interdisciplinárním oborem a k diagnostice a léčbě používá multidisciplinárních přístupů. Na rozdíl od jiných klinických oborů musí být funkční vertebrogenní porucha posuzována ve vztahu k celému organismu člověka.

3. vydání má 530 stran, 281 vyobrazení, má zlepšenou grafickou úpravu, která je přehlednější a důraznější při upozorňování na nejčastější chyby při vyšetřování a provádě-

ní speciální manuální léčby. Stejně jako předchozí publikace (1987, 1997) má obvyklou strukturu, kapitoly jsou děleny na základní funkční anatomii, etiopatogenezu funkčních vertebrogenních poruch, základní funkční RTG-diagnostiku. Největší část práce je věnována vyšetření, diagnostice a specifické léčbě funkčních vertebrogenních poruch. Do těchto kapitol jsou zahrnuty i nové poznatky z technik, které ovlivňují provedení mobilizací a manipulací, a tudíž i jejich výsledky. Rozšíření je ve fyzikální léčbě, důraz je kladen na jejich správnou indikaci. Doplnění je rovněž u obstríků, u nichž je upozorněno na jejich správnou indikaci a provedení v jednotlivých lokalizacích.

Ve farmakologické léčbě autorka uvádí na jedné straně obohacenou řadu nových preparátů, na druhé straně upozorňuje na polypragmazií a standardizaci léčby bez individuálního přístupu a zhodnocení. Klinická část popisuje nejčastější funkční

vertebrogenní poruchy doplněné o nové poznatky i klinické zkušenosti v diferenciální diagnostice a terapii např. v kapitole o úžínových syndromech, či viscerovertebrálních vztahů.

Kapitola Prevence a sport vertebrogenních onemocnění klade důraz na prevenci, pracovní ergonomii a předcházení civilizačním chorobám správnou zátěží. Publikace se nevěnuje periferním kloubům, jejich léčbě v rámci manuální medicíny je věnována samostatná publikace.

Předkládaná publikace obsahuje aktuální informace, které mají interdisciplinární rozsah. Kniha je nepostradatelnou odbornou publikací jak pro lékaře, tak i pro fyzioterapeuty zabývající se manuální medicínou.

*prim. MUDr. Jitka Svobodová
Klinika funkční diagnostiky a rehabilitace LF MU a FN u sv. Anny, Brno
e-mail: jitka.svobodova@fnusa.cz*

Doručeno do redakce: 17. 1. 2005

Erban J. Dlouhodobá domácí oxygenoterapie. Praha: Maxdorf 2004. 109 stran. ISBN 80-7345-024-0.

Nakladatelství Maxdorf nám předkládá publikaci významného pražského pneumologa, který se od roku 1985 intenzivně zabývá problematikou oxygenoterapie u nemocných s chronickou respirační insuficiencí. Je koordinátorem úspěšné aktivity komise dlouhodobé domácí oxygenoterapie (DDOT) České pneumologické společnosti při jednání s VZP o zavedení DDOT v České republice a má hlavní podíl na jejím rozvoji a dosažení evropské úrovně. Kniha je přehledně členěna, orientaci usnadňuje podrobný rejstřík. Je doplněna podrobnými obrázky a tabulkami, na konci je pro usnadnění orientace

přehled použitých zkratk a pro zájemce o podrobnější rozvedení problematiky seznam použité literatury.

V předložené práci autor stručně pojednává o problematice DDOT z pohledu klinika. Po úvodním historickém přehledu shrnuje ve 2. až 7. kapitole **nezbytné patofyziologické údaje** a jejich klinické vazby (mechanizmy vzniku a důsledky hypoxemie, toxicitu O₂, adaptivní a maladaptivní fyziologickou odpověď na nízkoprůtokovou kyslíkovou léčbu, měření a monitorování hypoxemie, vliv DDOT na mortalitu, hemodynamiku, problematiku hypoxemie během spánku, ovlivnění tolerance zátě-

že u nemocných s chronickými plicními chorobami po DDOT, vliv DDOT na psychiku a kvalitu života). V 8. kapitole je uveden přehled všech **indikací DDOT** (CHOPN, intersticiální plicní procesy, cystická fibróza, kyfoskolióza). **Technická stránka DDOT** je probrána v 9. kapitole. **Vlastní problematika DDOT a vývoj DDOT v ČR** od roku 1992 po současnost se týká kapitol 10.–15. V experimentální části jsou uvedeny výsledky již publikovaného výzkumu zaměřeného na vznik a význam sekundární polycytemie u nemocných, kteří dospěli do fáze středně těžké a těžké chronické respirační insuficience